

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ННІ Менеджменту, харчових технологій та торгівлі Кафедра публічного управління та менеджменту організацій

Назва курсу	<i>Сучасні проблеми розвитку України</i>
Мова викладання	<i>Українська (англійська)</i>
Курс та семестр вивчення	для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування, спеціальність: 281 – Публічне управління та адміністрування 2 курс, 4 семестр
Викладачі	д.держ.упр., професор Ольга Мстиславівна Руденко
Профайли викладачів	https://pumo.stu.cn.ua/kafedra/vikladachi-kafedri/ https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/01/profil-vykladacha_rudenko.pdf
Контакти викладачів	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1, каб. 402. Телефон: (046) 665-261; E-mail: kaf_men1@ukr.net

1. Анотація

Головним завданням будь-якої держави є здійснення державотворення та врегулювання проблем її розвитку. Належний розвиток державотворчої політики становить основу розвитку держави та системи права, встановлює оптимальні умови розвитку усіх правових та політичних явищ. Для суверенної України з перших днів її існування постала проблема належного державотворення у політичних та геополітичних реаліях сучасного існування. Першочерговою проблемою розвитку України, яка перебуває на стадії суспільно-політичних трансформацій, виступають труднощі побудови належної та демократичної вертикалі державної влади, що відповідала б європейським стандартам та вимогам співжиття цивілізованих народів. Тому особливої актуальності набувають вивчення, у межах дисципліни «Сучасні проблеми розвитку України», теоретичні, методологічні та практичні основи управління публічною сферою та її складовими для досягнення цілей розвитку суспільства, держави, громади, людського колективу, суб'єктів публічної сфери: органів публічного управління – органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів громадянського суспільства, громадських організацій; підприємств, установ і організацій різних форм власності.

Дисципліна має міждисциплінарний характер і передбачає поєднання напрацьованих суспільствознавчих наук у сфері публічного управління, публічної служби, політології, економіки, соціології, менеджменту тощо.

Змістовний модуль 1. Теоретичні проблеми розвитку суспільства та держави в сучасній Україні

Тема 1. Держава: сутність, поняття, структура, функції та механізм. Сучасні тенденції еволюції форм держави. Ідентифікація державності. Сучасні види об'єднань

держав. Особливості елементів форм української держави. Загальнотеоретичні проблеми суверенітету народу, нації та держави. Проблеми суверенітету у складних державних утвореннях. Механізм сучасної української держави. Основні аспекти трансформації структури механізму держави на сучасному етапі. Принцип розподілу влади в побудові державного апарату. Вимоги до державних службовців. Напрями удосконалення діяльності державного апарату.

Тема 2. Аспекти співвідношення держави та політичної системи суспільства. Поняття та характеристика держави як політико-правової організації суспільства. Модернізація політичної системи суспільства в епоху глобалізації. Політична система суспільства та її співвідношення з економічною і духовною системами. Місце та роль держави в політичній системі України. Форми взаємодії держави з іншими суб'єктами політичної системи. Держава та політичні партії. Особистість в політичній системі суспільства. Політична система України та її характеристика на сучасному етапі.

Тема 3. Актуальні проблеми правового регулювання розвитку України. Основи правового регулювання суспільних відносин. Інституціоналізація правового регулювання. Юридична доктрина в сфері правового регулювання. Правове регулювання соціально-економічних відносин. Шляхи підвищення ефективності правового регулювання. Системний підхід до дослідження механізму правового регулювання. Держава та механізм правового регулювання. Фактори, що обумовлюють найбільш ефективну дію механізму правового регулювання.

Змістовний модуль 2. Сучасні державотворчі процеси в Україні

Тема 4. Посилення демократичних процесів у державотворчій діяльності в Україні на сучасному етапі. Прийняття нового антикорупційного законодавства як важливий чинник посилення відповідальності органів влади. Відкритість органів влади як важливий фактор – співпраці з громадянським суспільством. Створення та діяльність військово-цивільних адміністрацій: їх функції та повноваження. Посилення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади. Активація співпраці з ЄС та НАТО, як основоположні принципи зовнішньої політики України. Президентські та парламентські вибори 2019 р. як ключовий елемент демократизації українського суспільства.

Тема 5. Тенденції державотворчих процесів в Україні. Основні етапи «Революції гідності». Використання силових методів протидії мирним протестувальникам – як фактор відходу від демократичних цінностей. Початок військової агресії Російської Федерації проти України. Антитерористична операція. Повернення до парламентсько-президентської республіки, як важливий фактор державотворчого процесу.

Тема 6. Структурні реформи в державній політиці України. Особливості демографічної ситуації. Депопуляція. Зовнішня міграція. Віковий склад населення. Демографічна політика. Формування основних засад соціальної політики. Відтворення та розвиток трудового потенціалу. Соціально-трудові відносини і соціальний діалог. Екологічна реформа та її головні напрямки. Тенденції етносоціального розвитку. Суть і засади етнополітики держави. Національні меншини. Закордонні українці. Соціально-економічний вимір чорнобильської проблеми в незалежній Україні. Особливості реформування культурно-освітньої сфери. Науковий потенціал України. Реформування правоохоронної системи України.

Змістовний модуль 3. Розвиток України на міжнародній арені

Тема 7. Особливості геополітичного простору України. Загальна характеристика геополітичного простору України – кліматичні, басейнові, зонально-ландшафтні, геоморфологічні особливості. Взаємодія природних та географічних чинників з політичною організацією. Комплекс рівнів, де відбувається якісне визначення умов для політичної

діяльності: геоморфологія; басейнові розмежування; кліматичні та природні зони; популяційні ареали і конфігурація населення; господарська і транспортна інфраструктури; інфраструктура комунікаційних та організаційних взаємодій, які забезпечують ефективне досягнення цілей. Експерти Національного інституту стратегічних досліджень про основні геополітичні та зовнішньополітичні пріоритети України.

Тема 8. Роль глобальних міжнародних структур у розвитку України. Участь України в глобальних міжнародних структурах – ООН (Рада Безпеки, Генеральна Асамблея, Економічна і Соціальна Ради), Світовий Банк, МВФ, ГАТТ, ЮНЕСКО, ВООЗ; глобально-регіональних і регіональних (ЄС, НАТО). Слабкі сторони міжнародної економічної політики України: буферна роль України у постійному балансуванні між Заходом і Євразією; невикористання зацікавленості країн Заходу в суспільній модернізації України; неприйняття правил ГАТТ у зовнішній торгівлі; несприятливий правовий режим для впровадження іноземних інвестицій в українську економіку тощо. Проблема залучення іноземного капіталу на Україну. Європейський банк реконструкції і розвитку та Україна. Україна – член Організації Чорноморського Економічного Співробітництва (ОЧЕС). Культурне і наукове співробітництво України з розвиненими країнами світу. Багатокомпонентний характер національної безпеки України. Україна і локальні збройні конфлікти в світі.

Тема 9. Розвиток двосторонніх відносин України на міжнародній арені. Сучасний стан українсько-американських відносин. Протиборство тенденцій інтервенціонізму та ізоляціонізму в США і Україні. Засудження Україною терористичних нападів на США і приєднання до міжнародної антитерористичної коаліції. Відносини України з країнами «сімки». Відносини України з країнами Центрально-Східної Європи (Польща, Румунія та ін.). Українсько-російські відносини. Анексія Росією Криму. Агресія Російської Федерації проти України.

Змістовний модуль 4. Засади врегулювання проблем розвитку України

Тема 10. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.

Тема 11. Відносини органів публічної влади в системі управління. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. Державні та адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади, їх правове регулювання.

Тема 12. Розвиток системи публічного управління. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері публічного управління. Публічне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвинутої демократії. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні.

Змістовний модуль 5. Управління якістю державних і муніципальних послуг

Тема 12. Державна політика у сфері управління якістю. Державна політика у сфері управління якістю в Україні. Концепція державної політики у сфері управління якістю: мета, завдання, принципи Організаційне забезпечення процесів управління якістю державних і муніципальних послуг. Стандартизація, метрологія та сертифікація. Персонал у системі

управління якістю. Діяльність Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики. Установи та підприємства в системі Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики України. Запровадження систем управління в органах виконавчої влади та місцевому самоврядуванні.

Тема 13. Аудит системи управління якістю державних і муніципальних послуг. Поняття аудиту якості. Теорія аудиту системи управління якістю. Типи аудиторських перевірок та моделей оцінювання рівня якості. Теоретико-методологічні засади здійснення аудиту якості в системі державного управління та місцевого самоврядування. Організація процесу планування аудиту якості. Практичні етапи аудиту якості. Процес реалізації та завершення аудиту якості. Міжнародний досвід проведення аудиту якості.

Тема 14. Міжнародний та вітчизняний досвід управління якістю державних і муніципальних послуг. Зарубіжний досвід організації управління якістю послуг. Досвід управління якістю в США. Досвід Японії в управлінні якістю. Досвід країн Європи в управлінні якістю державних і муніципальних послуг. Досвід скандинавських країн в управлінні якістю послуг (Данія, Швеція, Норвегія). Вітчизняні системи управління якістю. Людський фактор в управлінні. Шляхи удосконалення вітчизняних систем управління якістю.

2. Мета та цілі курсу.

Мета викладання навчальної дисципліни “Сучасні проблеми розвитку України”: сформулювати у аспірантів цілісне знання й розуміння взаємовпливу і взаємозв’язку управлінської та суспільно-політичної складової шляхом їх модернізації в єдиній системі стабілізації розвитку держави в інтересах громадян, суспільства, держави.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність критично переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК 4. Здатність визначати, науково обґрунтовувати, критично оцінювати в умовах сучасних ризиків, викликів, загроз стратегічні напрями розвитку системи публічного управління на наддержавному, національному, регіональному, місцевому рівнях та на рівні організації.

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі, в конфліктних ситуаціях, умовах невизначеності, криз та загроз, а також з метою їх запобігання, передбачати й прогнозувати імовірні ризики у різних сферах суспільного буття.

3. Очікувані результати навчання

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН 1. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування і на межі предметних галузей, уміти критично мислити, мати дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

ПРН 3. Знати та уміти застосовувати методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи публічного управління з урахуванням міждисциплінарних зв’язків, для проведення наукових досліджень та розв’язання актуальних проблем у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН 6. Уміти оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями стратегічного розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування, визначати й аналізувати імовірні загрози та ризики, створювати прогнози припущення щодо їх вирішення.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 5 (загальна кількість годин - 150); кількість годин самостійної роботи – 110.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Практичні заняття	24
Самостійна робота	100

Форма проведення занять – лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

5. Перекревізити. Передумовою вивчення дисципліни є базові знання з дисциплін: «Публічна політика»; «Іноземна мова для наукового спілкування»; «Методологія, організація та технологія наукових досліджень».

6. Система оцінювання та вимоги. Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: практичні заняття – до 50 балів, підсумковий модульний контроль – до 10 балів

Семестровий контроль у вигляді іспиту проводиться під час сесії у вигляді усних відповідей на запитання (максимум 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за іспит.

Загальна система оцінювання курсу	<i>Активна участь в роботі впродовж семестру (виконання тематичних завдань, виконання індивідуальних практичних завдань) /залік - 60/40</i>
Семінарські заняття	<i>Підготовка усних відповідей з лекційного матеріалу, відповідь на питання самостійного опрацювання, виконання практичних завдань</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Наявність конспекту лекцій, активність протягом навчального семестру, мінімальна кількість балів 21.</i>

Поточний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів за видами робіт	
	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	Повнота та своєчасність виконання завдань
Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми розвитку суспільства та держави в сучасній Україні	0...3	0...10
Змістовий модуль 2. Сучасні державотворчі процеси в Україні	0...3	0...5
Змістовий модуль 3. Розвиток України на міжнародній арені	0...3	0...10

Змістовий модуль 4. Засади врегулювання проблем розвитку України	0...3	0...5
Змістовий модуль 5. Управління якістю державних і муніципальних послуг	0...3	0...5
Підсумкова поточна оцінка за семестр	15	35

Підсумковий модульний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми розвитку суспільства та держави в сучасній Україні (тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 2. Сучасні державотворчі процеси в Україні (тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 3. Розвиток України на міжнародній арені (тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 4. Засади врегулювання проблем розвитку України (тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 5. Управління якістю державних і муніципальних послуг (тестові завдання)	0...2

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	0...50
Підсумковий модульний контроль	0...10
Залік	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен/диференційований залік	залік
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

7. Політики курсу. Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до

складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі завдань оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях тощо.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентності з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентності. У випадку

проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістових модулів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Стратегічне управління та державне реагування на загрози національній безпеці у сфері безпеки державного кордону: монографія / Д. Вітер, С. Горбачевський та ін. – К.: НУОУ, 2021. – 232 с.
2. Управління ризиками та змінами в системі стратегічного оборонного менеджменту: метод. посібник / Д. Вітер, В. Оліферук, М. Мигун. – К.: НУОУ, 2021. – 60 с.
3. Публічне адміністрування: навч. посіб. / А.С.Даниленко, П.І.Юхименко, Т.В.Сокольська, Т.В.Арбузова; за заг. ред. А. С. Даниленка, П. І. Юхименка, Т. В. Сокольської. Київ: ЦУЛ, 2020.
4. Оборонна реформа: системний підхід до оборонного менеджменту: монографія / За заг. ред. А. Сиротенка. – К.: НУОУ, 2020.
5. Публічне управління: навч. посіб. / А.В.Стасишин, Г.В.Капленко, Г.О.Комарницька, Н.Т.Пак; за заг. ред. А. В. Стасишина. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2019.
6. Публічне управління: навч. посіб. / С.М.Вдовенко, Ю.С.Вдовенко, О.В.Рогова. Ніжин: Орхідея, 2018.
7. Міжнародна економіка: навчальний посібник: рекомендовано МОН України / Г.Е.Гронтковська, О.І.Ряба, А.М.Венцурик, О.І.Красновська. Київ.: ЦУЛ, 2018.
8. Формування нової корпоративної культури в умовах реалізації реформи місцевого самоврядування та розвитку міжмуніципального співробітництва: навчально-практичний посібник / за заг. редакцією Щербак Н.В., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ: Видавництво «Фенікс», 2018. 156 с.
9. Державне управління: підруч.: у 2-х т. / за заг. ред. Ю.В.Ковбасюка, К.О.Ващенко, Ю.П.Сурміна. Київ: НАДУ, 2012.
10. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / НАДУ ПУ; наук-ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011.
11. Горбулін В. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки: монографія / В. Горбулін, А. Качинський. – К.: НІСД, 2010. – 288 с.

Додаткова

12. Rudenko O., Zhytar M., Kodis Y., Shturkhetsky S. Performance criteria of the implementation of mechanisms for public administration in economic cooperation of Eastern Partnership countries. SocioWorld-Social Research & Behavioral Sciences. Tallinn, Estonia. Vol. 09 Iss. 03 2022 P. 4-9.
13. Viter D., Rudenko O., Oliferuk V. Strategy for the Development of Military-Technical Cooperation, armaments and Military Equipment: Ukraine Perspectives. SocioWorld-Social Research & Behavioral Sciences. Tallinn, Estonia. Vol. 08 Iss. 02 2022. P. 4-11.
14. O.Rudenko, V.Koltun, N.Shcherbak, I.Kononenko, Y.Konoplia. (2022). The Impact of Digital Technologies on Environmental Management in the Public Administration System of the Regions. IJCSNS. International Journal of Computer Science and Network Security. Vol. 22 No. 8 pp. 235-241.
15. Rudenko, O., Mykhailovska, O., Koziura, I., Kolosovska, I., & Kononenko, I. (2022) The latest tools of public administration in the process of solving socioenvironmental problems at the level of local government. Ad Alta: Journal of interdisciplinary research, 12(1), XXVII, 181-187.

16. Guzonova V., Jakúbek P., Rudenko O., Shestakovska T., Ovrámetš V. (2022) An analytical look at the management of public universities in the Slovak Republic and Ukraine. *Alta: Journal of interdisciplinary research*, 12(1), XXV, 33-40.
17. Bulba, V.H., Rudenko, O.M., Ivanova, T.V., Sokolova, I.O., Stankevych, S. (2021). European public administration and Ukrainian ecological safety. *Ukrainian Journal of Ecology* 11 (9), 95-98.
18. Rudenko O., Mykhailovska O. Citizen participation and partnership in public management. *SocioWorld-Social Research & Behavioral Sciences*. Tallinn, Estonia. Vol. 05 Iss. 03 2021 P. 14-20.
19. Маргасова В.Г., Руденко О.М. Модернізація управлінських інструментів державної політики екологічної безпеки в контексті формування умов економічного зростання України. *Держава та регіони*. 2021. № 1. С. 185-189
20. Руденко О.М., Маргасова В.Г. Еколого-економічна компонента ризик-менеджменту в умовах трансформації державної політики національної безпеки Держава та регіони. 2021. № 3. С. 109-114
21. Маргасова В.Г., Руденко О.М., Вітер Д.В. Забезпечення економічної безпеки держави: теоретичні питання конкуренції та конкурентоспроможності. Актуальні питання у сфері державного управління. 2021. № 23. С. 140-146.
22. Rudenko, O. Bulba, V. Orobei, V. Polyakova, O. & Kulinich, O. (2021) Project management as a technology for optimizing resources in terms of reforming socio-economic relations. *Alta: Journal of interdisciplinary research*, 11(2), XX, 45-51.
23. Zakharin S., Duka A., Zhytar M., Rudenko O., Serdiuk O. (2021) New Economic Instruments of State Regulation of Private Savings, Social Security and Pension Support. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*. Vol.14 Special Issue P. 61-70.
24. Rudenko, Zhytar M., Kodis Y. European perspective of Public Administration in the context of implementation of the Eastern Partnership project in Ukraine. *SocioWorld-Social Research & Behavioral Sciences*. Tallinn, Estonia. Vol. 03 Iss. 01 2021 P. 139-144.
25. Rudenko, Shestakovska T. Modernization of the public administration system in the conditions of decentralization of power. *SocioWorld-Social Research & Behavioral Sciences*. Tallinn, Estonia. Vol. 01 Iss. 01 2020. P. 52-57.
26. Rudenko, Halimon P. State policy for environmental safety of the agricultural sector. *Innovative Economics and Management*. 2020. V 7 (3). P. 26-37.
27. Руденко О. Куцевол А. Удосконалення системи управління міжнародною технічною допомогою в Україні. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2020. № 2(25). С. 157-164
28. Руденко О., Халімон П. Науково-методичні підходи до формування концепції державної політики розвитку земельних відносин в Україні. *Аспекти публічного управління*. Том 8 № 4 (2020) С. 118-128
29. Руденко О., Халімон П. Механізми реалізації державної політики регулювання земельних відносин в Україні в умовах децентралізації. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип.3(46). С.113-121
30. Руденко О. Лобіювання – політична корупція, чи суспільний компроміс? *Державне управління та місцеве самоврядування* 2020. № 2 (45). С. 77-83.
31. Rudenko O., Takalandze L. The Russian involvement in domestic conflicts of Georgia. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2020. 1(24) С. 103-108.
32. Onyshchuk I., Onyshchuk S., Rudenko O. (2020) Conceptual Basis of Legal Monitoring Implementation in the System of Public Administration. *Journal of History Culture and Art Research*. № 9(1) P. 345-353.

33. Grytsyshen D., Rudenko O., Nonik V., Sergiienko L., Baryshnikova O. (2020) Efficiency evaluation of socially responsible enterprise. Management Science Letters. № 11(2) P. 391-400.

34. Rudenko O., Dyvnych H. Conceptual comprehension of strategies for ensuring social stability in the interests of the citizens and the safety of the state. Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools. – 2019. – Vol 31; No 1. – P. 173-177.

35. Руденко О. Забезпечення державної безпеки України в системі захисту національних інтересів. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Сер. Державне управління. 2019. Том XX. Вип. 312. С. 42-50.

36. Руденко О., Ющенко Л. Антикоруptionні механізми та антикризові інструменти реалізації стратегічних завдань щодо впровадження інновацій у державно-управлінській діяльності. Економіка та держава. 2019. № 2(10). С. 90-94.

37. Руденко О., Ющенко Л. Подолання кризових протиріч у впровадженні державно-управлінських інновацій: новітні підходи до формування методології. Геополітика України: історія та сучасність. 2018. № 2(21). ДВНЗ Ужгородський національний університет. С. 230-259.

38. Руденко О. Інтеграція як феномен суспільних трансформацій. Міжнародний науковий вісник. – Ужгород, 2017. – Вип. 3 (16). – С. 113-134.

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Інституційні засади публічного управління та адміністрування <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=4418>

2. Законодавство України – <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

3. Нормативні акти України – <http://www.nau.ua>

4. Офіційний сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». – Режим доступу: <http://library2.stu.cn.ua/>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>

7. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: <http://www.kmu.gov.ua>